Súd:	Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka:	B1-8C/107/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1114216649
Dátum vydania rozhodnutia:	10. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Radovan Ondreáš
ECLI:	ECLI:SK:MSBA4:2024:1114216649.24

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom Mgr. Radovanom Ondreášom v spore žalobcov: 1/ Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, G., 2/ S. I., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, G., 3/ S. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, G. G., všetci zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom, vykonávajúcim advokáciu ako konateľ spoločnosti PAULOVIČ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Námestie Kubínyiho 7, Lučenec, IČO: 54 322 120, proti žalovaným: 1/ V. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX, L., zastúpený spoločnosťou Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpený JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 14.000 eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 11.000 eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 12.000 eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

V. Žalobcom 1/ až 3/ súd priznáva nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ až 3/ sa žalobou, doručenou Okresnému súdu Bratislava I dňa 06.06.2014, domáhali od žalovaných 1/ a 2/ zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej výške 51.000 eur, 17.000 eur pre každého zo žalobcov. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný 1/ riadil dňa 05.10.2012 o 15:10 hod. na ceste 1/50 v 294,4 km v katastri obce E. N. osobné motorové vozidlo značky P. S., D.: S v smere od X. na V. N., kedy pred križovatkou ciest 1/50 a III/050114 v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy okolnostiam, ktoré mohol predvídať a v dôsledku nesprávnej techniky jazdy (neznížil rýchlosť vozidla na rýchlosť pred ním jazdiaceho vozidla, ale začal ho predchádzať bez toho, aby medzi vozidlami dodržal bezpečnú bočnú vzdialenosť) zozadu narazil do vozidla značky Renault Megane, D.: K ktorého vodič, žalobca 3/, počas odbočovania doľava dával prednosť oproti idúcim vozidlám. I. značky V. bolo odhodené mimo vozovku do protismernej časti vozovky, v dôsledku čoho utrpela spolujazdkyňa

S. S. (ďalej aj „nebohá“) úrazovo krvácavý šok pri zmliaždenej pľúcnej žile, trhlinách medzirebrových svalov a hlbokej trhline ľavej obličky, s krvácaním mimo cievne riečisko do pohrudnicových dutín a do dutiny brušnej. Týmto zraneniam dňa 06.10.2012 o 06:07 hod. v NsP, n.o. Lučenec podľahla. Ako vyplynulo z vyšetrovania, príčinou dopravnej nehody bolo závažné porušenie pravidiel cestnej premávky žalovaným 1/pri vedení motorového vozidla. Žalovaný 1/ bol za tento svoj skutok právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tv/2/2014 zo dňa 28.04.2014. Následkom tohto trestného činu bola bezprostredná a náhla smrť manželky žalobcu 1/ a matky žalobcov 2/ a 3/. Uvedený trestný spis žiadal pripojiť. V dôsledku smrti najbližšej osoby sa im navždy zmenil život. Spôsobením náhleho úmrtia bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Žalobcovia mali s nebohou bezproblémový a nadštandardný vzťah, po celý život im bola oporou a starostlivou manželkou a matkou. Náhla smrť ich všetkých šokovala a ochromila, do dnešného dňa sa nevedia zmieriť so stratou najbližšej osoby. Rodina bola pre každého jej člena prvoradá. Nebohá plnila pre ostatných úlohy dôverníka, priateľa, partnera a spoločníka. Bola spoľahlivou oporou pre manželský a rodinný život. Vedela ostatným členom rodiny poradiť, pomôcť, zabaviť ich a vychovávať svoje deti a vnukov k pracovitosti, statočnosti, zodpovednosti, morálnym hodnotám a úcte k ľuďom. Každá spomienka na manželku, resp. matku vyvoláva v žalobcoch beznádej niečo zmeniť, ochromí ich na niekoľko dní a nevedia sa na nič sústrediť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty a nemožnosti ďalšieho spoločného života. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je preto v prípade tak intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku, spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, preto opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, je osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do ich osobnostných práv a zodpovedá tak za spôsobenú nemajetkovú ujmu. Motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXX. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu má teda nielen žalovaný 1/, ale aj žalovaný 2/ ako poisťovateľ. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť jednak závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude žalobcov sprevádzať po celý zvyšok ich života a jednak na samotné okolnosti prípadu, najmä hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným 1/, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovia požadovali pre každého sumu vo výške 17.000 eur.

2. Žalovaný 1/ vo vyjadrení zo dňa 13.04.2016 so žalobou nesúhlasil, žiadal ju ako nedôvodnú zamietnuť. Uvádzal jednak, že nedisponuje pasívnou vecnou legitimáciou, keď neexistuje dôvod aby bola v prípade náhrady nemajetkovej ujmy upravená zodpovednosť poisteného v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Skutočnosť, že ako vodič motorového vozidla zapríčinil vznik dopravnej nehody, kedy svojím motorovým vozidlom zozadu narazil do motorového vozidla, ktorého spolujazdkyňou bola nebohá nepopieral. Napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Tv/2/2014 zo dňa 28.04.2014 došlo ku schváleniu dohody o vine a treste, bol však toho názoru, že z výsledkov vyšetrovania dopravnej nehody nevyplýva, že existuje príčinná súvislosť medzi jeho protiprávnym konaním a úmrtím nebohej. Podľa správy z pitvy S.. G. C. a S.. Z. H. zo dňa 09.10.2012 bola „bezprostrednou príčinou smrti nebohej úrazovo-krvácavý šok pri krvácaní do hrudníka a dutiny brušnej pri viacnásobných zlomeninách hrudného koša a trhline sleziny u pacientky s poraneniami (utrpenými pri dopravnej nehode) pri terminálnom zlyhávaní pečene“. Z úrazového deja popísaného v znaleckom posudku č. 145/2012 a č. 62/2012 vyhotoveného S.. G. C. a S.. Z. H. je zjavné, že nebohá utrpela závažné poranenia, keď nebola v čase vzniku dopravnej nehody na zadnom sedadle vozidla riadne pripútaná bezpečnostným pásom. Nebohá sa sama týmto konaním, resp. nekonaním, pričinila o vznik škodlivého následku, keď porušila právnu povinnosť spočívajúcu v nepripútaní sa bezpečnostným pásom. Pokiaľ bola škoda (následok - úmrtie) spôsobená aj zavinením poškodeného (nebohej), znáša škodu pomerne, a ak bola spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Nesúhlasil, že mu možno pričítať úmrtie nebohej, keď príčina (dopravná nehoda) nevyvolala následok (úmrtie). Nebohá bola v období od 09.09.2012 do 05.10.2012 hospitalizovaná na internom oddelení Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec, a to pre nedostatok červených krviniek v spojitosti s viacerými závažnými ochoreniami, akými bola cirhóza pečene, opakované zlyhávanie organizmu a obehovej sústavy, opuch tela a stláčanie pľúc v dôsledku výpotku v dutine brušnej a hrudných dutinách, chudokrvnosť ťažkého stupňa a porucha zrážanlivosti krvi. Dňa 05.10.2012 o 14:00 hod. (cca hodinu pred vznikom dopravnej nehody) bola prepustená z hospitalizácie na internom oddelení, tzn. k nehode došlo počas jej cesty domov. Po dopravnej nehode bola v čase o 16:37 hod. privezená posádkou rýchlej zdravotnej pomoci na úrazovú ambulanciu Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec, kde bola počas komplexného

vyšetrenia odoslaná na RTG vyšetrenie hrudníka, prsnej kosti, lebky, krčnej a hrudnej chrbtice, čím sa potvrdilo narazenie hrudníka a chrbta, neboli viditeľné žiadne úrazové zmeny na kostre nebohej okrem prítomnosti tekutiny v pohrudničnej dutine vpravo so stlačením pľúc (v danom čase žiadne zlomeniny neboli zistené). V dôsledku uvedeného bola prepustená do domácej starostlivosti. Približne v čase o 23:40 hod. (takmer 9 hodín od vzniku dopravnej nehody) bola opätovne privezená do nemocnice, kedy jej bolo vykonané CT vyšetrenie hrudníka, brucha a panvy, pričom nález nevykázal traumatické zmeny v zmysle zlomenín, tzn. žiadne zlomeniny prsnej kosti ani rebier. Vo vyššie uvedených znaleckých posudkoch sa ďalej uvádza, že (znalci) „na tomto mieste zdôrazňujú, že uvedené poranenia nie sú primárne smrteľné. Možno predpokladať, že u osoby s fyziologickými faktormi zastavovania krvácania, by ani nemuselo dôjsť k výraznejším stratám krvi a teda ani ku smrti. Osoba s takýmto zmeneným zdravotným stavom, teda dekompenzovanou pečeňovou cirhózou, po utrpení aj ľahšieho poranenia, môže byť vystavená riziku značnej straty krvi, preto jednoznačne musí byť pozorovaná odborným zdravotným personálom v zdravotníckom zariadení. Uvedeným opatrením bolo možné zabezpečiť včasnú a pomerne exaktnú diagnózu krvácania a zároveň umožniť urgentnú lekársku intervenciu“. Napriek tomu, že žalobu považoval v celom rozsahu za nedôvodnú, pre úplnosť uviedol, že v čase vzniku dopravnej nehody mal so žalovaným 2/ podľa zákona o PZP poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Je nepochybné, že poistný vzťah v čase nehody trval a z poistenia zodpovednosti má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené nároky na náhradu škody. Mal za to, že v danom konaní je daná pasívna vecná legitimácia poisťovne - žalovaného 2/.

3. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení zo dňa 30.06.2015 namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu, nakoľko vnútroštátne právo v zákone o PZP de lege lata upravuje náhradu majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy, avšak výlučne v rozsahu § 444-449 Občianskeho zákonníka, pričom v § 444 pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov. Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka však do okruhu pôsobnosti zákona o PZP nezahŕňa. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v § 4 ods. 2 zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu, a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v Občianskom zákonníku v § 442 a nasl. Pod takto vymedzenú škodu zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Osobnostné práva predstavujú absolútne subjektívne práva, ktoré prináležia výlučne fyzickým osobám. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo, rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Hlavným účelom ochrany týchto práv je všestranný rozvoj a uplatnenie osobnosti človeka. Osobnostné právo možno charakterizovať jeho výlučnosťou, všeobecnosťou, nepremlčateľnosťou a neprekludovateľnosťou. Na rozdiel od osobnostných práv, právo na náhradu škody patrí tak fyzickej, ako aj právnickej osobe. Toto právo nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Nemá rýdzo osobnostnú, ale majetkovú povahu, a preto sa premlčuje. Inštitút práva na náhradu škody plní reparačnú a preventívnu funkciu. Úplne rozdielna je teda vo vzťahu k uvedeným právnym inštitútom ich podstata, ako aj účel, ktorému tieto dva inštitúty majú slúžiť. Rovnako je odlišný aj gramaticky význam týchto použitých slovných spojení. Žalovaný 2/ tiež namietol, že zásah do osobnostných práv žalobcov nastal v dôsledku ich reakcie na spôsobené úmrtie a preto medzi nemajetkovou ujmou a poistnou udalosťou neexistuje príčinná súvislosť.

4. Na pojednávaní dňa 29.09.2016 žalobcovia 1/ až 3/ v reakcii na vyjadrenia žalovaných 1/ a 2/ poukázali na to, že súd je viazaný trestným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 3Tv/2/2014 zo dňa 28.04.2014, ktorým trestný súd uznal vinným žalovaného 1/ z prečinu usmrtenia. Z toho dôvodu považovali spochybnenia príčinnej súvislosti s medzi dopravnou nehodou a smrťou nebohej za nedôvodné. Súhlasili s vyjadrením žalovaného 1/ v časti týkajúcej sa danej pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/. Navrhli výsluch žalobcov a svedkov S. V., F. V., L. W. a K. N.. Žalovaný 1/ uviedol, že nerozporuje skutočnosť, že je zodpovedný za vznik dopravnej nehody, avšak nesúhlasí s tým, že existuje príčinná súvislosť medzi smrťou nebohej a dopravnou nehodou. Nebohá v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom, čím sa sama pričinila o vznik škodlivého následku. Mal za to, že z toho dôvodu existuje buď spoluzodpovednosť alebo celá zodpovednosť samotnej nebohej za vznik škody, čo by znamenalo pomerné zníženie zodpovednosti za jeho škodu alebo úplné vylúčenie jeho zodpovednosti. Navrhol aj jeho výsluch a zabezpečenie zdravotnej dokumentácie nebohej, ktoré ďalej špecifikoval (aj o zdravotnú dokumentáciu všeobecnej lekárky S.. I. V. a V. snímky

vykonané dňa 05.10.20112 okolo 16:37 v nemocnici v Lučenci) na pojednávaní dňa 04.06.2020. Tam žalovaný 1/ navrhol tiež doplniť dokazovanie výsluchom S.. J. S. K.., znalca, ktorého znalecký ústav (forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o.) určil na podanie vysvetlenia a doplnenia ním predloženého súkromného znaleckého posudku č. XXXXX/XXXX zo dňa 16.09.2019.

5. Strany sporu sa vyjadrili vo veci aj na pojednávaní dňa 22.04.2024. Žalobcovia uviedli, že predmetné konanie je adhéznym konaním, pričom poukázali na odsudzujúce rozhodnutie žalovaného 1/ v trestnom konaní, v ktorom bol uznaný vinným za prečin usmrtenia. To považujú za zásadnú skutočnosť, ktorá popiera spornosť priebehu nehody ako takého. K obrane žalovaného 1/ o tom, že nemal priestor sa vyjadriť v rámci trestného konania a podobne, dali do pozornosti, že bol zastúpený advokátom a mal možnosť využiť opravné inštitúty. Závery žalovaným 1/ doloženého súkromného znaleckého posudku č. XXXXXX z 16.09.2019 sú významné a v zásade sa zhodujú so znaleckým posudkom č. 145/2012 a č. 62/2015 ohľadom bezprostrednej príčiny smrti. Čo sa týka pozície nebohej v aute, záverom znaleckého posudku č. XXXXXX je, že za pravdepodobnejšie možno považovať, že poškodená bola vo vozidle pripútaná bezpečnostným pásom a taktiež sa veľmi dobre mohla nachádzať na zadnom sedadle vpravo, ako to uvádzajú aj svedecké výpovede. Mali zato, že podmienky na vznesenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy boli naplnené a smrťou nebohej bolo tak významne zasiahnuté do ich práv, že to nie je možné reparovať iným spôsobom. Poukázali tiež na dĺžku konania s tým, že aj toto bolo pravdepodobne vhodné zvážiť, ako aj nárast inflácie v priebehu tohto dlhého obdobia. Nežiadali však zvýšiť žalobu uplatňovanú sumy náhrady nemajetkovej ujmy formou zmeny žaloby. Poukazovali aj na výsluch znalca S.. S. na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX, ktorý za znalecký ústav dopĺňal súkromný znalecký posudok, resp. dovysvetľovával skutočnosti týkajúce sa úmrtia a priebehu liečby nebohej na pojednávaní. Bolo konštatované, že napriek tomu, že postup nemocnice bezprostredne po nehode nebol správny a nebohá mala byť hospitalizovaná a nie prepustená do domáceho ošetrenia, toto nemalo vplyv na jej smrť. Znalec konštatoval nemožnosť zodpovedať, aký by bol priebeh poruchy zdravia nebohej v prípade, ak by bola ponechaná v nemocničnom zariadení. Výška požadovaného nároku je podľa nich dôvodná. Prišli o manželku a mamu, ktorá v čase nehody mala 49 rokov a o akúkoľvek možnosť rozvíjať rodinné a citové väzby a vzťahy. Z výpovedí v konaní je zrejmé, že išlo o súdržnú rodinu, ktorá žila aktívne spoločným životom napriek tomu, že mali dospelé deti, navzájom si pomáhali. K argumentácii žalovaných uviedli, že odkláňaním pozornosti k zdravotnému stavu nebohej pred nehodou, je nebohá vykresľovaná ako osoba druhej kategórie. Pritom právne znalec S.. S. sa na ostatnom pojednávaní vyslovil, že skutočne neexistuje entita, ktorá by mohla posúdiť, ako dlho by nebohá žila, ak by nedošlo k dopravnej nehode, na následky ktorej zomrela. Na tom sa zhodujú viaceré znalecké posudky vrátene súkromného posudku žalovaného 1/. Bolo preukázané, že žili s nebohou v rodinnom vzťahu s intenzívnymi väzbami. Smrť manželky a matky mala pre nich traumatizujúci dopad pretrvávajúci aj roky po nehode. Žalobca 1/ si napr. do dnešného dňa nenašiel novú partnerku, v zásade sa izoloval od rodiny, všetky väzby boli roztrhané. Mali za to, že nedošlo k prerušeniu kauzálneho nexu, čo bolo preukázané aj znaleckými posudkami. Výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy považovali za primeranú, pričom poukázali napr. na rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 13C/126/2010 z 01.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/368/2015 z 01.07.2015, kde manželke obete bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur; ďalej rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 2C/61/2010 z 05.02.2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica 12Co/465/2014 z 30.07.2015, kde manželke obete bola priznaná náhrada 33.500 eur; ako aj rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/74/2019 z 30.10.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu 7Cdo/131/2020 zo dňa 29.09.2021, kde manželovi obete bola priznaná výška nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur.

5.1. Žalovaný 1/ uviedol, že aj po vykonanom dokazovaní odmieta, že je mu možné pričítať úmrtie nebohej, keď dopravná nehoda ako jediná príčina nevyvolala škodlivý následok, do úrazového deja totiž stúpili ďalšie faktory, ktoré je potrebné brať od úvahy. Nie je jednoznačne preukázané, že nebohá bola pripútaná bezpečnostným pásom. Z vykonaného dokazovania je zjavné, že nebohá pri dopravnej nehode neutrpela žiadne zlomeniny, ktoré boli určené ako bezprostredná príčina smrti, a to úrazovo-krvácaný šok pri krvácaní do hrudníka a dutiny brušnej pri viacnásobných zlomeninách hrudného koša a trhline sleziny u pacientky s poraneniami utrpenými pri nehode pri terminálnom zlyhávaní pečene. Skutočnosť, že nebohá po dopravnej nehode a jej ošetrení v nemocnici riadne a bez významnejších ťažkostí prišla domov, potvrdil aj žalobca 1/ počas jeho výsluchu, ktorý uviedol, že nebohá po tom ako prišla domov žiadne zlomeniny nemala. Rovnaký záver potvrdzujú aj vykonané CT vyšetrenia. Významným faktorom vo vzťahu k vzniku škodlivého následku je aj záverečné štádium cirhózy pečene a samotná starostlivosť, ktorá bola nebohej poskytnutá zo strany NsP Lučenec. Z

vykonaného dokazovania je zrejmé, že zdravotná starostlivosť nebola dostatočná, čo uviedli aj znalci v rámci znaleckého dokazovania. Nebohá bola prakticky hneď po vyšetrení po dopravnej nehode prepustená do domácej liečby bez náležitej observácie a monitorovania životných funkcii. Vyhodnotenie CT záznamov taktiež nebolo vykonané v súlade so správnymi postupmi. Práve neprijatie nebohej k hospitalizácii aj znalci hodnotili ako non lege artis postup, ktorý mohol mať významný podiel na neskorom rozpoznaní práve šokového stavu, kde bol časový odstup až 6-7 hodín. Znalci uvádzajú, že ak by bola nebohá riadne monitorovaná, tak by bolo veľmi pravdepodobne možné identifikovať tento negatívny zvrat jej zdravotného stavu a urobiť všetko pred odvrátením škodlivého následku. Znalci jednoznačne konštatovali, že na smrti nebohej sa významne spolupodieľal jej predchádzajúci závažný chorobný stav ako aj postup non lege artis zo strany nemocnice. Samotné znalcami špecifikované poranenia, ktoré nebohá pri nehode utrpela, podľa nich ako také svojim charakterom nie sú vo všeobecnosti život ohrozujúce resp. smrteľné. Súhra práve uvádzaných faktorov, ktoré sa tu odohrali, je veľmi podstatná. Uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považuje taktiež za neprimerane vysokú. Žalobcom sa nepodarilo preukázať, že mali s nebohou vytvorený nadštandardný vzťah, ako to uvádzali v žalobe. Žalobkyňa 2/ v čase úmrtia nebohej žila už 7 rokov v zahraničí a na Slovensko prichádzala len sporadicky, každý 2-3 mesiac, ako sama uvádzala, a ani netušila, že nebohá má nejaký problém s alkoholom. Žalobca 3/ ani netušil, že nebohá má nejaké záverečné štádium ochorenia pečene na podklade alkoholizmu. Žalovaný 1/ poukázal aj na jeho postoj, aj na pojednávaní vyjadril úprimnú ľútosť nad zapríčinením dopravnej nehody a to priamo pred žalobcami. Prijal trest za spáchanie trestného činu a sám niesol negatívne následky vo svojom súkromnom ako aj profesijnom živote ako vojaka. Žalovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy podľa jeho názoru presahuje výšku náhrady, ktoré súdy v obdobných veciach v súčasnosti priznávajú. Mal teda za to, že je tu daná aj existencia zodpovednosti nebohej na škodlivom následku, eventuálne minimálne jej spoluzodpovednosť, čo by znamenalo pomerné zníženie jeho zodpovednosti za škodu alebo úplné vylúčenie jeho zodpovednosti, aj s ohľadom na faktory, ktoré v danej veci sú evidentné.

5.2 Žalovaný 2/ na danom pojednávaní uviedol, že na námietke jeho pasívnej vecnej legitimácie v tomto konaní toho času už nezotrváva. Svoju pasívnu vecnú legitimáciu z titulu existencie poistnej zmluvy nepopiera. Čo sa týka samotného základu nároku, pripája sa k obrane žalovaného 1/, nakoľko má pozícii obdobnú ručeniu ak je nárok môže byť priznaný alebo priznateľný voči samotnému vinníkovi dopravnej nehody. Skutočnosť, že bol odsúdený za spôsobenie dopravnej nehody považuje za nesporné. Pokiaľ by súd považoval za nárok daný aj vo vzťahu voči žalovanému 1/, poukazuje na vykonané dokazovanie a individuálny skutkový stav v danej veci, ktorý sa primárne týka samotného zdravotného stavu nebohej pred nehodou, ako aj samotného poskytovania zdravotnej starostlivosti. Tá nebola vykonaná riadne. Uvedené sa spoločne významne spolupodieľalo na smrteľných následkoch dopravnej nehody, ktorá ako taká nespôsobila charakter poranení so smrteľnými následkami. Ak uvedené okolnosti nemajú mať dôvod na zamietnutie žaloby, určite sú dôvodom na zohľadnenie pri priznávaní výšky nemajetkovej ujmy, aby táto spĺňala princípy primeranosti a spravodlivosti, ale aj vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu a vykonanému dokazovaniu. Čo sa týka poukazovania žalobcov na časový vývoj a infláciu, uviedol, že nepovažuje za adekvátne to zohľadňovať pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovaným, keď žalovaní dĺžku konania nezapríčinili a nemôžu niesť za to následky.

6. Súd pojednávanie dňa 22.04.2024 odročil na vyhlásenie rozsudku v súlade s § 219 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) na deň 10.05.2024. Súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu zisteného na základe nesporných skutkových tvrdení a vykonaného dokazovania:

7. Dňa 05.10.2012 žalovaný 1/ ako vodič osobného motorového vozidla P. S., D.: S ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, spôsobil dopravnú nehodu tak, že zozadu narazil do osobného motorového vozidla Renault S., D.: K v ktorom sa nachádzala nebohá S. S., ktorá bola v dôsledku utrpených zranení prevezená do Všeobecnej NsP v Lučenci. Po vyšetrení bola nebohá z nemocnice následne prepustená, pričom po opätovnej hospitalizácii zomrela na druhý deň ráno. Nebohá bola manželkou žalobcu 1/ a matka žalobcov 2/ a 3/.

8. Žalovaný 1/ bol v trestnom konaní rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Tv/2/2014 zo dňa 21.03.2014 uznaný vinným z prečinu usmrtenia nebohej podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený podmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov so skúšobnou dobou v trvaní 3 rokov s trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek

druhu vo výmere 36 mesiacov. Uznesením sp. zn. 5Nt/21/2022 zo dňa 27.07.2022 Okresný súd Banská Bystrica zamietol návrh žalovaného 1/ na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Tv/2/2014 zo dňa 28.04.2014. Krajského súdu v Banskej Bystrici zamietol sťažnosť žalovaného voči uvedenému uzneseniu svojim uznesením sp. zn. 5Tos/117/2022 zo dňa 11.10.2022. Žalovaný 2/ je poisťovňou, s ktorou mal žalovaný 1/ uzatvorené poistenie zodpovednosti podľa zákona o PZP.

9. Z lekárskej správy S.. L. V. zo dňa 07.10.2010, ktorá je súčasťou pripojenej zdravotnej dokumentácie nebohej S. S., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, vyplýva, že „49-ročná polymorbidná pacientka s cirhosis hepatis Child B metabolický a vaskulárne dekomp.: ascites a anasarka s bilaterálným fluidothoraxom s atelektázou pľ. parenchýmu. Anemický syndróm ťažkého stupňa refrakterný pri zákl. ochorení a vredovej chorobe gastroduodena, VRV pažeráku. Bola prepustená 05.10.2012 z interného oddelenia v relatívne zlepšenom stave po symptomatickej liečbe základného ochorenia. Cestou domov havarovala ako spolujazdkyňa v osobnom aute na kalinovskej kryžovatke pri Brezničke 05.10.2012 okolo 15:30. Po autonehode bola vyšetrená na traumatologickej UPS o 16:30 as záverom Contusio thoracis l.dx, Contusio dorsi prepustená v stabilnom stave. O 00:30 privezená RZP na UPS pre zhoršenie celkového stavu - javila známky kardiopulmonálnej dekompenzácii - poloha na lôžku, hypotenzná, kontakt nemožný, GCS 4-5, reauguje na algické podnety, koža bieda cyanotická ikterická, akrá studené, bez hmatnej pulzácií na periférii. Následne sprístupnená periférná žila, pre podozrenie na dutinové poranenie realizované CT vyšetrenie hrudníka, abdomenu a panvy s nálezom objemného fluidothoraxu vpravo s atelektázou pľucného parenchýmu a presunom srdca doľava, fluidothoraxu vľavo do cca 15 mm. rozsiahlého ascites v brušnej dutine s nemožnosťou vylúčenia prípadného krvácania, PK anastomozy pri Ci hepatis a PT. Na oddelení JIS OOUCH dýchanie obojstranne oslabené, brucho priehmatné nad niveau hrudníka s prítomným ascitom. Podávané koloidy a náhradné roztoky pri forsírovanej infúzii. Hrudná drenáž s evakuáciou 500 ml serosangvinolentného výpotku. Pacientka saturačné na hodnotách 85-90 %, auskultačný nález zlepšený, dýchanie obojstranne počuteľné, vedomie zlešené reaguje na oslovenie. Konzultované CT vyšetrenie pre možnosť krvácania do dutiny brušnej a poranenia skeletu hrudníka a panvy. Stav pacientky sa progredientne zhoršoval, o 03:35 konzultovaný internista s záverom: komatózny stav, hypotenzia, s poruchou vedomia v.s. termin. stav, doporučené tensamin, noradrenalin viní, symptomatický postup, resp. resuscitačné opatrenia, pričom započatá KP resuscitácia. Následne privolané ARO konzílium a pokračovanie v kardiopulmonálnej resuscitácii. Po resuscitácii pacientka preložená na OAIM. O 6,07 hod konštatovaný exitus letalis. Dop.: pitvať.“ (súčasť pripojenej zdravotnej dokumentácie nebohej)

10. Zo správy z pitvy, ČVS: ORP-730/OEK-LC-2012 vypracovanej S.. G. C. a S.. Z. H. dňa 09.10.2012 vyplýva, že pri vnútornej prehliadke boli zistené (...) viacnásobné zlomeniny rebier a hrudnej kosti (...) a bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok pri krvácaní do hrudníka a dutiny brušnej pri viacnásobných zlomeninách hrudného koša a trhline sleziny s poraneniami (utrpenými pri dopravnej nehode) pri terminálnom zlyhávaní pečene. (č.l. 76)

11. Z listu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 23.09.2013 označeného ako „Oznámenie o ukončení dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti“ vyplýva, že v období od 09.09.2012 do 05.10.2012 bola nebohá hospitalizovaná na internom oddelení. Dôvodom hospitalizácie bol výrazný nedostatok červených krviniek, čo sa prejavilo nedostatočným okysličením jej organizmu. V relatívne zlepšenom stave bola dňa 05.10.2012 o 14:00 hod. prepustená do domácej starostlivosti, avšak s pretrvávajúcimi sprievodným prejavmi základného ochorenia. Počas cesty domov bola účastníčkou autonehody a o 16:37 hod. bola dopravená posádkou RZP na úrazovú ambulanciu. Na úrazovej ambulancií bola komplexne vyšetrená, bola odoslaná na RTG hrudníka a prsnej kosti, lebky, krčnej a hrudnej chrbtice. Týmito vyšetreniami sa potvrdilo narazenie hrudníka a chrbt. zlomeniny neboli potvrdené. Odporučený jej bol kľudový režim, lieky proti bolesti, potrebná kontrola na úrazovej ambulancii v utorok, pri zhoršení kontrola ihneď. Nebohá podpísala poučenie a informovaný súhlas. Podľa podnetu nebohá začala zvracať a mala bolesti cca po 2 hodinách po ošetrení v úrazovej ambulancii. Preto bola volaná záchranná služba (v podnete bez udania hodiny) - podľa zdravotnej dokumentácie o 22:48 hod. Sanitka so záchranármi prišla o 22:55 hod. Nebohá bola privezená do nemocnice o 23:40 hod. U nebohej bol zistený nízky tlak krvi (TK), zrýchlená akcia srdca, dýchanie a priehmatnosť brucha boli ovplyvnené prítomnými výpotkami (tekutinami), ale bola pri vedomí. Bola nasadená infúzna liečba pre potrebu zvýšenia TK. Opakovane boli vykonávané kontroly TK a pulzovej frekvencie. Po stabilizácii TK bolo indikované CT vyšetrenie. CT nález nevykázal traumatické zmeny

v zmysle zlomenín. Po tomto vyšetrení bola umiestnená na JIS úrazovej chirurgie. Podávané jej boli náhradné roztoky pri forsírovanej diuréze, ďalej jej bola vykonaná punkcia pohrudničného výpotku. Jej stav sa však postupne zhoršoval, okysličovanie organizmu bolo nedostatočné. V noci bol privolaný internista a anestéziológ, ktorí ju vyšetrili, zhodnotili laboratórne nálezy a CT. Jej stav bol hodnotený ako komatózny (s poruchou vedomia). Boli odporúčané a vykonané resuscitačné (oživovacie) opatrenia s masážou srdca. Aj napriek podávanej liečbe a oživovaniu dňa 06.10.2012 o 06:07 hod. zomrela. Nebohá bola dňa 05.10.2012 ošetrená po dopravenej nehode na úrazovej ambulancii Všeobecnej NsP v Lučenci štandardne a správne. Podľa zdravotnej dokumentácie ošetrujúci lekár vykonal štandardné objektívne a RTG vyšetrenie, pričom na RTG snímkach neboli viditeľné žiadne úrazové zmeny na kostre; okrem fluidothoraxu (prítomnosť tekutiny v pohrudničnej dutine) vpravo so stlačením pľúc, čo bolo zaznamenané v prepúšťacej správe z interného oddelenia. Nebohá bola podľa zdravotnej dokumentácie pri prvotnom vyšetrení (v odpoludňajších hodinách) tlakovo a pulzovo stabilizovaná. Zaznamenané hodnoty nesvedčili o žiadnom vyvíjajúcom sa šoku a ošetrujúci lekár odporučil kontrolné vyšetrenie ihneď pri zhoršení stavu, inak o 4 dni. Ako vyplýva ďalej zo zdravotnej dokumentácie nebohá bola opäť privezená do nemocnice o 23:40 hod. (po cca 7 hodinách) v zhoršenom stave s podozrením na dutinové poranenie. Bola jej zahájená protišoková liečba a realizované CT vyšetrenie hrudníka, brucha a panvy. Okrem tekutiny v dutine hrudnej so stlačením pľúc bol zaznamenaný tiež presun srdca doľava, veľké množstvo tekutiny v dutine brušnej s podozrením na prímes krvi. Podľa CT vyšetrenia neboli zaznamenané žiadne zlomeniny prsnej kosti ani rebier. Z dokumentácie vyplýva, že boli včas uskutočnené všetky účinné a dostupné diagnostické, ako aj liečebné opatrenia a postupy. Boli použité oživovacie postupy, pri ktorých s určitosťou mohlo dôjsť aj k niektorým zlomeninám prsnej kosti a rebier vonkajšej masáži srdca. Dramatický priebeh zhoršenia zdravotného stavu nebohej viedol k smrti, nebol podmienený len vývojom úrazových zmien, ale hlavne jej celkovo zdravotným stavom, bez prítomnosti kompenzačných schopností pri rozvinutom pečeňovom ochorení s pridruženými komplikáciami. Nebohej bola v dňoch 05.-06.10.2012 po dopravnej nehode vo Všeobecnej NsP v Lučenci zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, nedošlo k pochybeniu. Liečba jej bola poskytnutá v súlade s platnými právnymi predpismi. (č.l. 77-78)

12. Zo znaleckého posudku č. 145/2012 a 62/2012 zo dňa 30.11.2012, vypracovaného znalcami S.. G. C. a S.. Z. H., vo veci posúdenia mechanizmu vzniku poranení nebohej vyplýva, že príčinou smrti bol krvácavo úrazový šok pri zmliaždenej pľúcnej žile, trhlinách medzirebrových svalov a hlbokej trhline ľavej obličky, s krvácaním mimo cievne riečisko do pohrudnicových dutín a do dutiny brušnej, ako dôsledok dopravnej nehody spolujazdkyne v osobnom motorovom vozidle na zadnom sedadle (pozn. súdu - na strane 32 znaleckého posudku sa uvádza vľavo na zadnom sedadle), osoby so špeciálnym zdravotným stavom. Vonkajšou obhliadkou tela bolo nájdené atrofické svalstvo a slabá výživa. Vnútornou obhliadkou bola zistená zlomená hrudná kosť na úrovni rebier, zlomeniny vznikli najskôr pri intenzívnej resuscitácii už na zomierajúcej, kde už nebol zaistený dostatočný krvný obeh. Nebohá nebola v čase smrti pod vplyvom alkoholu. Pri súdnej pitve bolo zistené závažné ochorenie pečene - cirhóza, podľa zdravotnej dokumentácie v štádiu dekompenzácie. Zo záveru znaleckého posudku ďalej vyplýva, že ide o úmrtie pri špeciálnom zdravotnom stave po utrpení poranení ako spolujazdkyne na zadnom sedadle pri dopravnej nehode. V danom prípade bola smrť navodená krvácaním, ktoré sa z poranených tkanív nezastavovalo z dôvodu chorobných príčin. Uvedené poranenia nie sú primárne smrteľné. Možno predpokladať, že u osoby s fyziologickými faktormi zastavovania krvácania, by ani nemuselo dôjsť k výraznejším stratám krvi a teda ani ku smrti. Osoba s takýmto zmeneným zdravotným stavom, teda dekompenzovanou pečeňovou cirhózou, po utrpení aj ľahšieho poranenia, môže byť vystavená riziku značnej straty krvi, preto jednoznačne musí byť pozorovaná odborným zdravotným personálom v zdravotníckom zariadení. Uvedeným opatrením bolo možné zabezpečiť včasnú a pomerne exaktnú diagnózu krvácania a zároveň umožniť urgentnú lekársku intervenciu. Charakter a mechanizmus poranení svedčia pre skutočnosť, že nebohá sedela v osobnom motorovom vozidle na zadnom sedadle. Aj u osoby so špeciálnym zdravotným stavom je predpoklad zamedzenia, resp. odvrátenia smrteľných komplikácii zistených poranení, ktoré nie sú smrteľné/vzhľadom na objem krvných strát. V danom prípade ide o kritické momenty: samotný úraz utrpený pri dopravnej nehode u osoby v záverečnom štádiu pečeňového ochorenia so závažnou poruchou hemostázy a postup lekára pri prvotnom vyšetrení. (č.l. 79-94)

13. Zo znaleckého posudku č. XXXXX/XXXX zo dňa 16.09.2019, vypracovaného znaleckým ústavom forensic.sk vo veci posúdenia poranení, okolností smrti a príčin úmrtia nebohej vyplýva, že zo svedeckých výpovedí S. S. a Z. S. v prípravnom konaní vyplýva, že nebohá mala sedieť na zadnom sedadle vpravo a mala byť pripútaná bezpečnostným pásom. Táto informácia sa nezávisle od

svedeckých výpovedí uvádza aj v Zázname o zhodnotení zdravotného stavu osoby zo dňa 05.10.2012. Pri vonkajšej prehliadke tela bola okrem iného zistená pruhovitá odierka rozmerov 5 x 15 cm, ktorá sa nachádzala v oblasti pravej pazuchy a smerovala cez pravý prsník jeho vnútornej časti; na pravom pleci sa nachádzal drobný hematóm (krvný výron) rozmerov 3 x 1,5 cm - uvedené úrazové zmeny môžu poukazovať aj na kontakt s priečnym úsekom bezpečnostného pásu za predpokladu, že by sa vo vozidle nachádzala na zadnom sedadle vpravo. V teoretickej rovine tomu môže nasvedčovať aj drobný krvný výron v driekovej oblasti vpravo veľkosti 5 x 2 cm. (...) Nie je možné forenzne preukázať a doložiť medicínskym faktom a prípadne súdnolekárskym nálezom, že by nebohá nebola vo vozidle pripútaná bezpečnostným pásom. Naopak je možné považovať za pravdepodobnejšie, že bola vo vozidle pripútaná a taktiež sa veľmi dobre mohla nachádzať na zadnom sedadle vpravo.

13.1 Znalecký ústav ďalej uviedol, že prepustenie nebohej po prvotnom vyšetrení dňa 05.10.2012 považuje za postup non lege artis, nakoľko z charakteru prípadu a informácii o nebohej lekár má a musí predpokladať najmä možnú náchylnosť na krvácanie, a to aj po menšom vonkajšom inzulte pri poruche krvnej zrážanlivosti, ktorá sa obligátne pri pečeňovej cirhóze vyskytuje. Závažné môžu byť preto aj poranenia mäkkých tkanív, ktoré sa štandardným RTG vyšetrením nezobrazujú tak, aby ich bolo možné hodnotiť vo vzťahu k úrazovému poškodeniu. V prípade dopravného úrazu pasažiera v havarovanom vozidle môže ísť, podľa okolností, aj o vysoko energetický úraz, ktorý v rámci traumatológie môže mať svoj dynamický vývoj, a preto nie je možné takéhoto pacienta bez náležitej observácie a monitorovania životných funkcií prepustiť do ambulantnej, či domácej liečby. Nie je však možné presne rekonštruovať, aký by nastal vývoj zdravotného stavu nebohej, ak by bola hospitalizovaná od času cca 16:37 hod. dňa 05.10.2012. Neprijatie pacientky k hospitalizácii (neprijatie k pozorovaniu a monitorovaniu základných životných funkcií a stavu vedomia) však bolo postupom non lege artis, ktorý mohol mať významný podiel na neskorom rozpoznaní rozvoja šokového stavu (s časovým odstupom cca 6 - 7 hodín). Nie je však možné vôbec zodpovedať na otázku, či by bolo možné jednoznačne zabrániť smrti za okolností bezprostrednej hospitalizácie po prvotnom vyšetrení v NsP Lučenec dňa 05.10.2012 v čase cca 16:37 hod. Negatívny vývoj zdravotného stavu bol totiž významne ovplyvnený chronickým ochorením pečeňovej cirhózy v štádiu metabolickej a vaskulárnej dekompenzácie, ktoré významne obmedzovalo funkčné rezervy organizmu a limitovalo možnosť poúrazového vývoja bez komplikácii. K smrti nebohej došlo v prvom rade v dôsledku úrazových zmien a komplikácii v zmysle krvácania do dutiny hrudnej (poranenie hrudnej kosti, rebier, pomliaždenie pravých pľúc s trhlinou pravých pľúc) a do dutiny brušnej. Na smrti sa však významne spolupodieľal jej predchádzajúci závažný chorobný zdravotný stav (dekompenzovaná pečeňová cirhóza) najmä s poruchou krvnej zrážanlivosti. Na smrti nebohej sa však mohol významne spolupodieľať aj postup non lege artis pri jej vyšetrení dňa 05.10.2012 o 16:37 hod., a to tým, že nebola po dopravnom úraze prijatá do nemocnice, čím reálne došlo k významnému predĺženiu časového intervalu možnosti liečby šokového stavu. Non lege artis postup pri popise a interpretácii nálezov CT vyšetrenia však nie je v žiadnej príčinnej súvislosti so smrťou.

13.2 Znalecký ústav záverom uviedol, že niektoré poranenia rebier nebohej mohli vzniknúť až počas kardio-pulmonálnej resuscitácie dňa 06.10.2012 v skorých ranných hodinách, na smrti nebohej sa žiadnym spôsobom nepodieľali. Na základe znaleckého posudku z pitvy je ďalej možné jednoznačne ustáliť, že išlo o násilné úmrtie v príčinnej súvislosti s úrazovými zmenami, ku ktorým došlo v rámci dopravného úrazu zo dňa 05.10.2012. Na smrti nebohej sa však významnou mierou spolupodieľal predchádzajúci chorobný zdravotný stav, ako aj okolnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti v NsP Lučenec v čase vyšetrenia dňa 05.12.2012 okolo 16:37 hod. (č.l. 199 - 282)

14. Žalobca 1/ na pojednávaní dňa 01.12.2016 vypovedal, že s nebohou sa brali v roku 1983, v roku 2012 by boli spolu 29 rokov. Predtým bývali v Martine, keď sa stala dopravná nehoda, tak už bývali v G., okres K.. C. to všetko nesie, ťažko sa so stratou vyrovnáva. Vychovávali deti sami, spolu sa o ne starali, preto tie väzby boli také blízke, možno bližšie ako v rodinách, kde s deťmi pomáhajú širšie rodiny. Teraz ostal sám, dcéra je kvôli robote v Čechách a syn kvôli robote v G.. Stará sa viac-menej iba o svokru a rodičov. Ťažko sa s tým po psychickej stránke vyrovnáva, k psychológovi či psychiatrovi ale nechodí. Pýta sa, prečo sa to stalo, považuje to celé za zbytočné. V čase dopravnej nehody žil s nimi v spoločnej domácnosti syn, ktorý mal vtedy 25 rokov, dcéra už žila so svojím priateľom v Čechách, vlastnú rodinu ešte nemala. Dcéra ich vždy, keď mala voľno alebo dovolenku, sviatky alebo narodeniny rodičov, chodila navštevovať, telefonický kontakt bola bežná vec. Smrť nebohej zasiahla ich deti, teda žalobkyňu 2/ a žalobcu 3/ tak, že ich prvá cesta vždy mieri na hrob a odtiaľ mu volajú, že sú pri mamine. Pokiaľ ide o jeho vzťah s nebohou, tak boli odkázaní sami na seba, len na pomoc jeden druhého od začiatku. Mali spolu

blízky vzťah, spoločne trávili voľný čas chodením do kina, do divadla, na plesy, na športové podujatia, na večeru. Čo sa týka dôvodu cirhózy pečene nebohej, tak v poslednom čase horšie znášala smrť otca, riešila to tak, že si občas vypila. V tom čase bola bez práce. Vždy bola zamestnaná, avšak keď sa rušili sklárne, tak ju, keďže bola na maródke, prepustili. Toto ona zle znášala, zo žiadneho zamestnania ju ešte neprepustili. Nemal rád, keď videl, že si dá, alebo keď zacítil alkohol. K popisu úrazového deja ešte uviedol, že nebohá bola v čase nehody pripútaná bezpečnostným pásom, on osobne jej bezpečnostný pás po nehode odopínal. Po prepustení z nemocnice prišla riadne domov a zlomeniny nemala.

15. Žalobkyňa 2/ na pojednávaní dňa 01.12.2016 vypovedala, že v čase, keď došlo k dopravnej nehode, už žila asi 7 rokov v Čechách. Po nehode sa jej život zmenil. Už nemá komu zavolať, keď sa potrebuje poradiť o ženských veciach a aj keď príde domov, už je to iné. K psychológovi nechodí. Mama jej bola predsa len bližšia, keď mala problémy, tak sa obracala na ňu, alebo keď potrebovala poradiť. Volali si 3-4krát týždenne, cez telefón alebo cez Skype. Každý druhý alebo tretí mesiac, keď sa dalo, chodila domov na 2 týždne - navštevovali príbuzných, chodili na večeru, keď bolo leto išli sa kúpať, chodili celá rodina, aj rodičia. Ku vzťahu medzi rodičmi uviedla, že tí sa niekedy pohádali, ale asi tak normálne, ako v každej rodine, ona nie. Pokiaľ ide o to, že nebohá riešila problémy alkoholom, zo začiatku ani o tom nevedela, asi ju tým nechceli zaťažovať.

16. Žalobca 3/ na pojednávaní dňa 01.12.2016 vypovedal, že v čase dopravenej nehody býval s rodičmi. Vtedy už pracoval, mal 25 rokov. Jeho vzťah s mamou bol dobrý. Ako každý syn sem-tam sa na ňu hneval, ale pomáhali si, keď niečo potreboval vybaviť, tak mu pomáhala. Čas trávili spolu. Tým, že žil s rodičmi, bol s nimi v kontakte, bral to už ako samozrejmosť. Keď prišla domov sestra, tak chodili spolu. Žili ako každá normálna rodina. Občas boli hádky, ale ako v každej normálnej rodine. Nehoda ho zasiahla, najprv sa uzatvoril sám do seba, potom mu pomohol otec, rodina. K psychológovi, či psychiatrovi ale nechodí. Nebohá mala pred nehodou zdravotné problémy, sem-tam si vypila. Nevedel však, že mala problém s pečeňou, nevedel ani o žiadnom ďalšom zdravotnom probléme.

17. Žalovaný 1/ na pojednávaní dňa 01.12.2016 vypovedal, že mu je ľúto dopravnej nehody. Trest za nehodu ovplyvňuje jeho profesionálny aj súkromný život. Trest má na základe dohody, v ktorej sa priznal k spôsobeniu dopravnej nehody, ale necíti sa byť zodpovedný za smrť nebohej. Pri uzatváraní dohody bola smrť nebohej súčasťou tej dohody. S tým, že má byť vinný za smrť nebohej, nebol spokojný už ani pri uzatváraní nehody. K uzatvoreniu dohody ho prinútili rôzne okolnosti, napríklad, bol postavený mimo službu, keďže je profesionálny vojak. To mu do značnej miery znemožnilo obhajobu, keďže bol prakticky bez peňazí. Hrozilo mu, že ak by sa tento prípad naťahoval dlho, skončí v civile. Dostal vtedy radu od svojho právnika, aby túto dohodu podpísal, s tým, že keby sa chcel súdiť, nemá veľké šance na úspech.

18. N. S. V. bol na základe dožiadania vypočutý pred Okresným súdom Lučenec dňa 21.03.2017, pričom uviedol, že žalobca 1/ je jeho strýko a zvyšní žalobcovia sú bratranec a sesternica. Viedli spolu rodinný život ako každá bežná rodina, svedok nemá žiadnu vedomosť, že by mali medzi sebou problémy a nezhody. Úmrtie nebohej prežívali veľmi zle, hlboko ich to zasiahlo, uzavreli sa do seba a doteraz sa s tým nevysporiadali. Žalobca 1/ prestal chodiť do spoločnosti, uzavrel sa doma, venuje sa domácim prácam. To isté aj žalobcovia 2/ a 3/ sú uzavretí, žalobca 3/ sa prestal venovať futbalu. Svedok nemal vedomosť o cirhóze pečene nebohej, nemal vedomosť o žiadnom jej hendikepe. Pod vplyvom alkoholu ju nikdy nevidel.

19. Svedkyňa F. V. bola na základe dožiadania vypočutá pred Okresným súdom Lučenec dňa 21.03.2017, pričom vypovedala, že žalobca 1/ je jej brat a zvyšní žalobcovia sú neter a synovec. Ako usporiadaná rodina mali spolu dobrý vzťah, nevie o žiadnych problémoch, či hádkach. Úmrtie nebohej znášali veľmi ťažko, dosť sa uzavreli do seba, žalobca 3/, ktorý šoféroval si to veľmi pripúšťal. Nevedia sa tak radovať zo seba ako kedysi, aj keď idú na oslavu, sú smutní. V čase keď sa stala dopravná nehoda mala nebohá zdravotné problémy, ale bližšie nevie akým ochorením trpela. Čo sa týka cirhózy pečene, tak nebohá ževraj popíjala, ale svedkyňa ju nikdy nevidela, že by bola opitá, na oslave si dala prípitok. S odstupom času, keď jej zomrel otec, možno vtedy si vypila.

20. Svedkyňa L. W. bola na základe dožiadania vypočutá pred Okresným súdom Lučenec dňa 21.03.2017 a vypovedala, že nebohá bola jej sestra. Žalobcovia mali spolu dobrý vzťah, mali taký normálny život. Žalobca 1/ bol spoločenský, ale potom, keď ho volali na rodinné posedenie nechcel prísť, ale prišiel iba na dve - tri hodiny. Žalobca 3/ je utiahnutejší, o žalobkyni 2/ veľa nevie, keďže tá býva v

Česku. Nebohá si ku koncu vypila, nevedno z akého dôvodu, ona vždy bola spoločenská, veselá kopa. Nikdy ju ale nevidela opitú, keď prišla na návštevu nikdy si nechcela nič vypiť.

21. Svedok K. N. bol na základe dožiadania vysluchnutý pred Okresným súdom Lučenec dňa 21.03.2017, pričom uviedol, že nebohá bola jeho sestra, so žalobcom 1/ žila v usporiadanom bežnom manželstve. Nebohá mala psychické problémy, ktoré prišli po smrti otca a ktoré riešila alkoholom, žalobca 1/ sa jej snažil pomáhať. Úmrtie nebohej žalobcov zasiahlo, keď boli v rodine slávnostnejšie udalosti, tak sa ich žalobca 1/ nechcel zúčastňovať, nie je človek, ktorý by navonok prejavoval svoje city, ale dalo sa spozorovať ako to prežíva - uzavrel sa do seba, predtým chodili na spoločné dovolenky, potom už nechcel. Žalobca 3/ je uzavretejší ako predtým. Svedok nepoznal zdravotný stav nebohej, ale už dlhšie mala zdravotné problémy, konkrétne ochorenie nevie. Vedel, že mala problémy s alkoholom, ale nevedel, že sú až také veľké. Nevie, či cirhóza pečene bol následok pitia, alebo iná príčina, je to skôr jeho tušenie. Žalobcovia jej chceli pomôcť, neboli tam znaky, že by sa na verejnosti hádali.

22. Znalec MUDr. Norbert Moravanský, PhD. na pojednávaní dňa 20.10.2021 vypovedal, že na základe žiadosti znaleckého ústavu forensic.sk, ktorá bola adresovaná nemocnici v Lučenci im boli doručené RTG snímky (hrudníka, hrudnej kosti, lebky, krčnej a hrudníkovej chrbtice zo dňa 05.10.2012, v čase okolo 16:37 hod., čiže bezprostredne po prevezení nebohej do nemocnice), ktoré neboli pôvodne súčasťou podkladov, ktoré mali k dispozícii pri vypracovaní znaleckého posudku č. XXXXX/XXXX zo dňa 19.06.2019. Uvedené RTG snímky podrobili znaleckej analýze a môžu konštatovať dodatočné zistenia. Konkrétne išlo o RTG snímky zo dňa 05.10.2012, na súboroch bol zaznamenaný čas 15:02 hod., čo je však časový posun o 1 hodinu a ide zrejme o čas systému lekárskeho záznamu, pretože čas dopravnej nehody bol podľa policajných záznamov približne o 15:30 hod., resp. čas zásahu rýchlej lekárskej pomoci bol uvedený 15:23 hod. Išlo o RTG snímky krčnej chrbtice, lebky, hrudníkovej chrbtice, na ktorých neboli identifikované žiadne úrazové zmeny, čo korešponduje aj s neskoršími nálezmi a napokon aj s výsledkami vykonanej pitvy. Na RTG snímke hrudníka bol zaznamenaný patologický nález prítomnosti objemnej tekutiny v dolnej časti pravej polovice hrudníka s nálezom aj zóny nevdušnosti pravých pľúc, ktorá vznikla tlakovými zmenami, pôsobením spomínanej tekutiny v pravej pohrudnicovej dutiny. Zachytený obraz skeletu hrudníka na tejto predmetnej snímke nevykazoval žiadne jednoznačné úrazové zmeny v zmysle zlomenín. V súbore RTG snímok bola prítomná aj jedna špeciálna snímka, ktorá zachytávala pravdepodobne bočnú plochu hrudnej kosti a hornej časti hrudníka vľavo, kde RTG obraz nevylučoval možnosť prítomnosti zlomených rebier a takýto obraz by predstavoval indikáciu na doplnenie ďalšieho zobrazovacieho vyšetrenia CT. Poskytnuté RTG snímky z daného času jednoznačne nepotvrdzujú úrazové zmeny skeletu hrudníka nebohej. Zo spomínanej jednej snímky neboli priamo zistiteľné zlomeniny hrudnej kosti, ale bolo možné tento nejednoznačný nález doplniť vykonaním CT vyšetrenia.

22.1 Na otázku, či personál nemocnice v Lučenci vyhodnotil tieto RTG snímky správne, znalec, odvolávajúc sa na prílohu č. 3 znaleckého posudku, odpovedal, že nebohá bola vyšetrená v nemocnici v čase po 15:39 hod. V uvedenej správe sa lekár odvoláva na realizáciu RTG snímok, ktoré boli v danom čase lekársky vyhodnotené prakticky v súlade s analýzou znaleckého ústavu, t.j. neboli jednoznačne identifikované úrazové zmeny skelety hrudníka a ostatných častí tela, čo je v zhode s nálezom znaleckého ústavu a taktiež v zhode znaleckého ústavu bola konštatovaná prítomnosť tekutiny v pravej pohrudnicovej dutine. Nebolo konštatované v lekárskej správe v danom čase podozrenie na prítomnosť zlomených rebier, či inej časti skeletu hrudníka. Postup nemocnice bezprostredne po dopravnej nehode však nebol správny, nebohá mala byť hospitalizovaná a mal byť zabezpečený monitoring, teda sledovanie jej životných funkcií, ako pacientky po úraze pri zohľadnení jej závažného predchádzajúceho zdravotného stavu.

22.2 Na otázku ak by bol postup nemocnice správny, či by bolo pravdepodobne možné jej úmrtie odvrátiť, znalec odkázal na 27. stranu posudku a odvetil, že vôbec nie je možné zodpovedať, pretože miera istoty, ktorú nepochybne potrebuje právo nemôže byť medicínskym posúdením prípadu, poskytnutá. V prípade nebohej nie je možné žiadnymi dostupnými úkonmi znaleckej činnosti zrekonštruovať priebeh poruchy zdravia, ktorý by sa odohral v prípade, ak by bola dňa 05.10.2012, v čase po 16:30 hod. ponechaná v nemocničnom zariadení. Jej celkový zdravotný stav bol totiž veľmi nevyspytateľný. Na druhej strane ale faktom je, že približne 7 hodín bola pacientka bez možnosti monitorovania jej zdravotného stavu, keďže bola prepustená z nemocnice domov.

22.3 Znalec ďalej vypovedal, že z hľadiska súdno-lekárskeho hodnotenia by bolo možné vo všeobecnosti charakterizovať zranenia nebohej pri dopravnej nehode, ak by ich utrpel zdravý človek tak, že by išlo o stredne ťažkú poruchu zdravia. Vo všeobecnosti nešlo vyslovene o smrteľné poranenia, teda o také poranenia, ktoré by svojim charakterom samy o sebe a s istotou ohrozovali základné životné funkcie. Pri pitve však bola zistená trhlina horného pólu ľavej obličky, ktorá sa aj u zdravého človeka môže klinicky správať nevyspytateľne a môže aj u zdravého človeka viesť k následnému krvácaniu do dutiny brušnej, a to rôzneho rozsahu. Veľmi pravdepodobne by u zdravého človeka úraz pečene možno ani nenastal.

22.4 Na otázku, či zotrváva na záveroch znaleckého posudku tak, ako je to v nich uvedené, znalec odvetil áno. Zotrváva aj na závere, že bezprostrednou príčinou smrti bol krvácavo úrazový šok pri zhmliaždenej pľúcnej žile, trhline medzi rebrových svalov a pri hlbokej trhline ľavej obličky s krvácaním mimo cievne riečisko do pohrudnicových dutín a do dutiny brušnej, ako dôsledok dopravnej nehody spolujazdkyne v osobnom motorovom vozidle na zadnom sedadle, osoby so špeciálnym zdravotným stavom, a teda išlo o násilné úmrtie v dôsledku dopravného úrazu poškodenej.

23. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

23.1 Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) , fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23.2 Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

23.3 Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

23.4 Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

23.5 Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla („zákon o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

23.6 Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

23.7 Podľa § 4 ods. 4 zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

23.8 Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

24. Predmetom konania bol nárok žalobcov 1/ až 3/ v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom o PZP na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, odôvodnený tým, že žalovaný 1/ spôsobil dopravnú nehodu, na následky ktorej zomrela ich matka (žalobcov 2/ a 3/) resp. manželka (žalobcu 1/). Každý zo žalobcov z tohto titulu požadoval 17.000 eur. Dané nároky si žalobcovia teda uplatňovali jednak voči osobe, ktorá dopravnú nehodu spôsobila - žalovanému 1/ a zároveň voči žalovanému 2/ ako jeho poisťovateľovi, s ktorým mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

25. V konaní nebolo sporné, že žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla, povinne zmluvne poisteného u žalovaného 2/, spôsobil dňa 05.10.2012 dopravnú nehodu tak, že narazil do motorového vozidla, v ktorom sa nachádzala nebohá, ktorá bola v dôsledku utrpených zranení prevezená do nemocnice v Lučenci. Po jej vyšetrení, prepustení a následnej hospitalizácii na druhý deň 06.10.2012 ráno zomrela. Žalovaný 1/ bol zo spáchania trestného činu usmrtenia právoplatne uznaný vinným Okresným súdom Banská Bystrica v konaní sp. zn. 3Tv/2/2014. Žalovaný 2/ je poisťovňou, s ktorou mal žalovaný 1/ uzatvorené poistenie zodpovednosti podľa zákona o PZP.

26. Žalovaní v priebehu konania namietali svoju pasívnu vecnú legitimáciu. Jednak tým, že zákon o PZP neumožňuje priznať nemajetkovú ujmu z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ďalej tvrdili, že medzi nemajetkovou ujmou žalobcov a poistnou udalosťou neexistuje príčinná súvislosť, keďže z výsledkov vyšetrovania dopravnej nehody nevyplýva, že existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a úmrtím nebohej. Žalovaný 1/ argumentoval, že z úrazového deja popísaného v znaleckom posudku č. 145/2012 a č. 62/2012 vyhotoveného MUDr. Borisom Ťažkým a MUDr. Jánom Kuřátkom je zjavné, že nebohá utrpela závažné poranenia, keď nebola v čase vzniku dopravnej nehody na zadnom sedadle vozidla riadne pripútaná bezpečnostným pásom. Podľa neho sa tak nebohá sama týmto konaním, resp. nekonaním, pričinila o vznik škodlivého následku, keď porušila právnu povinnosť spočívajúcu v nepripútaní sa bezpečnostným pásom. Nemožno mu preto pričítať úmrtie nebohej, keď príčina (dopravná nehoda) nevyvolala následok (úmrtie). Neskôr poukazoval tiež na to, že z vykonaného dokazovania je zjavné, že nebohá pri dopravnej nehode neutrpela žiadne zlomeniny, ktoré boli určené ako bezprostredná príčina smrti, a to úrazovo-krvácaný šok pri krvácaní do hrudníka a dutiny brušnej pri viacnásobných zlomeninách hrudného koša a trhline sleziny u pacientky s poraneniami utrpenými pri nehode pri terminálnom zlyhávaní pečene. Za významný faktor ovplyvňujúci vznik škodlivého následku považoval aj záverečné štádium cirhózy pečene nebohej ako aj nedostatočnú zdravotnú starostlivosť, ktorá nebola nebohej zo strany NsP Lučenec poskytnutá v súlade so zákonom, teda nesprávnym postupom non lege artis. Vo vzťahu k nepriaznivému zdravotnému stavu nebohej už v čase dopravnej nehody, poukázal na to, že samotné znalcami špecifikované poranenia, ktoré nebohá pri nehode utrpela, podľa nich ako také svojim charakterom nie sú vo všeobecnosti život ohrozujúce resp. smrteľné.

27. Preskúmavanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcov), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaných) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta, nakoľko jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby ako takej je, že strany majú vecnú legitimáciu. Všeobecne možno uviesť, že vecnou legitimáciou treba rozumieť stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna strana civilného súdneho konania (žalobcovia) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaná) a strana na opačnej procesnej strane (žalovaní) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaná). Až samotné konanie ukáže, či procesnoprávna dvojica (žalobcovia a žalovaní) je totožná s dvojicou hmotnoprávnou, t.j. či sú v konaní vecne legitimovaní, a teda či sú účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, o ktorom súd v konaní rozhoduje. Z vykonaného dokazovania vyplýva jednoznačný záver o aktívnej vecnej legitimácie žalobcov, ako aj pasívnej vecnej legitimácie žalovaných. Žalobcovia ako príbuzní a pozostalí po nebohej (jej manžel a deti) adresujú svoj nárok uplatnený žalobou práve na vodiča, ktorý dopravnú nehodu spôsobil (žalovaný 1/), ako aj na poisťovateľa u ktorého bolo motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, povinne zmluvne poistené (žalovaný 2/).

28. Keďže dopravnú nehodu spôsobil žalovaný 1/ motorovým vozidlom, ktoré bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného 2/ je zrejmé, že obaja žalovaní sú pasívne vecne legitimovaní. Pokiaľ žalovaný 1/ v konaní spochybňoval samotnú skutočnosť, že ním zavinená dopravná nehoda bola príčinou smrti nebohej (ktorá je podstatou zásahu do osobnostných práv žalobcov), súd sa s ním nestotožnil. V prvom rade poukazuje na skutočnosť, že je v zmysle § 193 C.s.p. viazaný rozhodnutím trestného súdu (o spáchaní trestného činu) - rozsudkom v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica sp. zn. 3Tv/2/2014, ktorým bol žalovaný 1/ uznaný vinným z prečinu usmrtenia nebohej v dôsledku ním zavinenej dopravnej nehody. V prejednávanej veci nemajú relevanciu jeho tvrdenia o tom, že trest mu bol uložený na základe dohody o vine a treste a že už pri jej uzatváraní nebol spokojný s tým, že má byť vinný za smrť nebohej, resp. že ho k jej uzatvoreniu prinútili rôzne okolnosti (ako profesionálny vojak bol postavený mimo službu, hrozilo mu, že skončí v civile; bol bez peňazí, čo mu do značnej miery znemožnilo obhajobu; dostal radu od právnika, aby dohodu podpísal s tým, že ak by sa chcel súdiť nemá

veľké šance na úspech). Je zrejmé, že žalovaný si mohol svoje námietky uplatniť v zodpovedajúcom trestnom konaní (príp. nemusel uzavrieť príslušnú dohodu o vine a treste). V tejto súvislosti možno poukázať, že žalovaný 1/ sa domáhal aj obnovy príslušného trestného konania v konaní vedenom pred Okresným súdom Banská Bystrica 5Nt/21/2022, ktoré je toho času už skončené zamietnutím (na základe uznesenia zo dňa 27.07.2022, ako aj na základe zamietnutia podanej sťažnosti proti nemu uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Tos/117/2022 zo dňa 11.10.2022) daného návrhu žalovaného 1/, v ktorom predkladal tiež rovnaký súkromný znalecký posudok ako v predmetnom konaní č. 99057/2019 (a s poukazom na jeho závery taktiež dôvodil rozdielmi revízneho popisu CT vyšetrení, predchádzajúcim chorobným stavom nebohej či postupom non lege artis pri prepustení nebohej do prvotnom vyšetrení dňa 05.10.2012). Už vzhľadom na uvedené súd nepovažoval námietky žalovaného 1/ o tom, že ním spôsobenou dopravnou nehodou nezavil smrť nebohej a nemožno mu pričítať jej úmrtie.

29. Čo sa týka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ ako poisťovne žalovaného 1/ z povinného zmluvného poistenia, súd odkazuje na početnú judikatúru, podľa ktorej v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy je daná pasívna legitimácia poisťovne. Škodou pre účely zákona o PZP je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (R 3/2022; R 61/2018; ďalej uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 publikované v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 50/2016; nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 695/2017 zo dňa 05.12.2018 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 52/2018; uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 83/2019 zo dňa 05.11.2019 publikované v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 54/2019; uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 310/2019 zo dňa 20.08.2019; rozsudok Súdneho dvora EÚ Haasová, C-22/12 zo dňa 24.10.2013).

30. K vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú:
- existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite,
- musí ísť o zásah neoprávnený a
- musí byť daná príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi oboma uvedenými predpokladmi. Príčinná súvislosť medzi dvoma javmi je taký vzťah, keď prvý jav je príčinou druhého a druhý následkom prvého. Druhý jav v prípade existujúcej príčinnej súvislosti by nemohol nastať bez prvého.

31. Zodpovednosť sa v prípadoch zásahov do osobnostných práv posudzuje podľa objektívneho princípu, tzn. zavinenie sa neskúma. Pri objektívnej zodpovednosti za vzniknutú ujmu nie je možné sa exkulpovať (vyviniť), pretože takáto možnosť prichádza do úvahy len pri zodpovednosti založenej na zavinení, pričom škodca zodpovedá bez ohľadu na zavinenie, resp. vedomie, že svojím konaním porušuje právo. Objektívna zodpovednosť je charakteristická práve pre oblasť zákonnej ochrany osobnostných práv. Občiansky zákonník preto nevyžaduje pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti zavinenie, či už úmyselné alebo z nedbanlivosti toho, kto sa dopustil neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pre vznik nároku na nemajetkovú ujmu je však bezpodmienečne potrebné, aby boli kumulatívne splnené všetky uvedené predpoklady, pričom nedostatok niektorého z nich vylučuje možnosť jej uplatnenia.

32. Splnenie predpokladov na vzniku zodpovednosti za zásah do osobnostných práv žalobcov je daný a spočíva v spôsobení dopravnej nehody žalovaným 1/, ktorá mala za následok smrť nebohej. Zásahom do práva na život primárnej obete (nebohá) sa zároveň zasahuje do práva na súkromie a práva na rodinný život blízkych osôb, ktoré sa dostávajú do postavenia sekundárnych obetí protiprávneho zásahu. Náhlou stratou blízkej osoby dochádza k pretrhnutiu existujúcich citových, sociálnych, morálnych a kultúrnych vzťahov a sekundárna obeť prichádza o možnosť ich ďalšieho rozvíjania. Citová ujma pozostalých osôb prejavujúca sa ako každodenné prežívanie smútku a emocionálnej bolesti zo straty blízkeho ovplyvňuje kvalitu života zásadným spôsobom. Je tak zrejmé, že v dôsledku porušenia práva na život príbuznej žalobcov zo strany žalovaného 1/ došlo k závažnému zásahu do ich súkromia. Inými slovami, ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne, morálne a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Je preto zrejmé, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka.

33. Pokiaľ ide o tretí predpoklad - príčinnú súvislosť (namietanú žalovaným 1/), súd samostatne uvádza, že aj tento považoval v danom prípade za splnený. Dopravná nehoda spôsobená žalovaným 1/ (čo nebolo sporné) zapríčinila smrť nebohej (za usmrtenie bol žalovaný uznaný vinným a odsúdený), čím došlo k vážnemu zásahu do súkromia žalobcov 1/ až 3/, t.j. vzniku ich nemajetkovej ujmy vo sfére ich rodinného a súkromného života. Smrť blízkej osoby je nepochybne pre pozostalých príbuzných traumatizujúcou udalosťou. V okamihu spôsobenia smrti fyzickej osoby neoprávneným konaním dôjde k zásahu do jednej z najdôležitejších hodnôt spoločnosti. Medzi blízkymi osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, kultúrne a citové väzby vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, preto ak dôjde k úmrtiu jednej z týchto fyzických osôb zavinením inej osoby, považuje sa takéto konanie za neoprávnený zásah do práva na súkromie ostatných osôb tvoriacich spoločenstvo. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými osobami najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. V prípadoch, keď došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov a chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je aj rodinný život, je z objektívneho hľadiska strata jedného z členov spoločenstva nenapraviteľnou ujmou, ktorá stíha jeho zostávajúcich členov.

33.1 Pokiaľ žalovaný práve v rámci podmienky príčinnej súvislosti vo vzťahu k základu (vzniku) nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ až 3/ argumentoval okolnosťami dopravnej nehody a zdravotného stavu nebohej, súd s odkazom na už vyššie uvedené uvádza, že významnou je v tomto ohľade skutočnosť, že žalovaný zavinil smrť nebohej - ako to vyplýva zo záverov rozhodnutí trestného súdu, ktorými je súd viazaný. Práve smrť nebohej (za ktorú bol žalovaný 1/ uznaný vinným v trestnom konaní) mala za nepochybne za následok vznik ujmy žalobcov 1/ až 3/.

33.2 I napriek tomu sa súd už na tomto mieste osobitne venoval namietaným skutočnostiam vo vzťahu k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj na základe dokazovania vykonaného v predmetnom konaní možno ustáliť, že príčinou smrti nebohej bola žalovaným spôsobená dopravná nehoda. Žalovaný 1/ argumentoval, že nebohá nebola v čase vzniku dopravnej nehody na zadnom sedadle vozidla riadne pripútaná bezpečnostným pásom, čo vyvodil z opisu priebehu nehody v znaleckom posudku č. 145/2012 a 62/2012 zo dňa 30.11.2012, ktorý bol vypracovaný znalcami MUDr. Borisom Ťažkým a MUDr. Janom Kuřátkom. Súd však uvádza, že konštatovanie, že nebohá nebola pripútaná bezpečnostným pásom sa v tomto znaleckom posudku nikde nenachádza. Tento opis sa zameriava na priebeh a vznik zranení nebohej. V znaleckom posudku sa vo vzťahu k pozícii nebohej vo vozidle uvádza, že sedela na zadnom sedadle (na strane 32 znaleckého posudku sa potom uvádza, že sedela vľavo na zadnom sedadle). Vo vzťahu k bezpečnostným pásom sa znalci nijakým spôsobom nevyjadrujú. V tejto súvislosti súd odkazuje na znalecký posudok (súkromný znalecký posudok žalovaného 1/) č. XXXXX/XXXX zo dňa 16.09.2019, vypracovaného znaleckým ústavom forensic.sk, z ktorého je zrejmé, že „nie je možné forenzne preukázať a doložiť medicínskym faktom a prípadne súdnolekárskym nálezom, že by nebohá nebola vo vozidle pripútaná bezpečnostným pásom. Naopak je možné považovať za pravdepodobnejšie, že bola vo vozidle pripútaná a taktiež sa veľmi dobre mohla nachádzať na zadnom sedadle vpravo.“ Znalecký ústav v rámci posúdenia odkázal aj na svedecké výpovede žalobcov v 1/ a 3/ v prípravnom konaní, podľa ktorých mala byť nebohá pripútaná bezpečnostným pásom. Táto skutočnosť sa podľa znaleckej organizácie uvádza aj v Zázname o zhodnotení zdravotného stavu osoby zo dňa 05.10.2012. Navyše podľa znaleckého posudku bola pri vonkajšej prehliadke tela okrem iného zistená pruhovitá odierka v miestach, ktoré môžu poukazovať aj na kontakt s priečnym úsekom bezpečnostného pásu za predpokladu, že by sa nebohá vo vozidle nachádzala na zadnom sedadle vpravo. Súd preto nemá žiaden dôvod odchýliť sa od týchto náležite odôvodnených a najmä podložených záverov, v kontraste s ktorými je iba tvrdenie žalovaného 1/ bez akejkoľvek relevantnej argumentácie, či dôkaznej podpory. Nezhoda znaleckých posudkov, či nebohá sedela vzadu vľavo alebo vpravo nie je vo svojej podstate významná, avšak pre komplexné posúdenie okolností sa súd prikláňa k záveru, že je pravdepodobnejšie, že nebohá sedela vzadu vpravo. Pre uvedený záver svedčia odôvodnené a logicky uveriteľné závery už spomenutého znaleckého posudku č. 99057/2019 (strana 24 - 25 posudku, č. l. 222 - 223); druhý znalecký posudok č. 145/2012 a 62/2012 zo dňa 30.11.2012, vypracovaný znalcami MUDr. Borisom Ťažkým a MUDr. Janom Kuřátkom v tomto smere iba stroho uvádza, že nebohá „sedela vľavo na zadnom sedadle“.

33.3 Súd na základe vykonaného dokazovania nesúhlasil ani s argumentáciou, podľa ktorej mal byť príčinou smrti nebohej jej nepriaznivý zdravotný stav či dôsledok nesprávneho postupu zdravotníckeho zariadenia. Takéto skutočnosti neboli v konaní preukázané. Aj keď mala nebohá „chatrné“ zdravie

(polymorbidná pacientka, cirhóza pečene spôsobená pravdepodobne konzumáciou alkoholu, atrofické svalstvo a slabá výživa) a postup nemocnice v Lučenci pri prvotnom vyšetrení po dopravnej nehode dňa 05.10.2012 o cca 16:37 hod. bol vyhodnotený ako postup non lege artis, keď bola poslaná do domáceho liečenia (Je síce pravdou, že z listu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplýva, že nemocnica postupovala lege artis, avšak nejedná sa o rozhodnutie podľa § 193 Civilného sporového poriadku - Protokol podľa § 45 zákona č. 581/2004 Z. z., pričom znalecký posudok č. 99057/2019 v kombinácii s výpoveďou znalca presvedčivým a logickým spôsobom tento záver vyvrátili), tak prvotná (primárna) príčina jej úmrtia spočíva práve v dopravnej nehode. Je zrejmé, že pokiaľ by k nej nedošlo, nedošlo by ani k takému zhoršeniu zdravotného stavu nebohej (v dôsledku utrpených poranení), ktoré vyústilo až k jej úmrtiu. Smrť žalovanej je tak priamym následkom dopravnej nehody.

33.4 Ak by sa teda dopravná nehoda nestala, nenastalo by ani také poškodenie jej telesnej schránky, ktoré vo svojej podstate znamenalo/smerovalo k úmrtiu. Práve zranenia spôsobené pri dopravnej nehode boli príčinou úmrtia nebohej. Uvedené zodpovedá prijatým záverom znaleckého dokazovania. Obidva znalecké posudky ustálili, že „príčinou smrti nebohej bol krvácavo úrazový šok pri zmliaždenej pľúcnej žile, trhlinách medzirebrových svalov a hlbokej trhline ľavej obličky, s krvácaním mimo cievne riečisko do pohrudnicových dutín a do dutiny brušnej, ako dôsledok dopravnej nehody spolujazdkyne v osobnom motorovom vozidle," resp. „išlo o násilné úmrtie v príčinnej súvislosti s úrazovými zmenami, ku ktorým došlo v rámci dopravného úrazu zo dňa 05.10.2012." Obdobne aj pitevná správa uvádza, že „bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok pri krvácaní do hrudníka a dutiny brušnej pri viacnásobných zlomeninách hrudného koša a trhline sleziny s poraneniami (utrpenými pri dopravnej nehode) pri terminálnom zlyhávaní pečene."

33.5 Osobitne ešte k znaleckým záverom o nesprávnom postupe nemocnice možno uviesť, že ani na základe nich nemožno vyvodiť, že tento bol príčinou smrti nebohej. Súd poukazuje na výsluch znalca MUDr. Norberta Moravanského, PhD., ktorý na pojednávaní dňa 20.10.2021 konštatoval, že „v prípade nebohej nie je možné žiadnymi dostupnými úkonmi znaleckej činnosti zrekonštruovať priebeh poruchy zdravia, ktorý by sa odohral v prípade, ak by bola dňa 05.10.2012, v čase po 16:30 hod. ponechaná v nemocničnom zariadení. Jej celkový zdravotný stav bol totiž veľmi nevyspytateľný." Úvaha ako by sa vyvíjal zdravotný stav nebohej, ak by nebola pri prvotnom vyšetrení prepustená do domácej liečby, je za daného skutkového stavu teda nielen právne neuchopiteľnou, ale najmä po skutkovej stránke len nepodloženou a nepreukázanou špekuláciou, a preto je podľa názoru súdu potrebné vychádzať z vyššie uvedeného záveru - ide o násilné úmrtie v príčinnej súvislosti s úrazovými zmenami, ku ktorým došlo v rámci dopravnej nehody dňa 05.10.2012. Dané skutočnosti vyplývajúce zo záverov znaleckého dokazovania, podľa ktorých postupom nemocnice non lege artis (neprijatím nebohej po prvotnom vyšetrení do nemocnice na pozorovanie a monitorovanie základných životných funkcií a stavu vedomia) „reálne došlo k významnému predĺženiu časového intervalu možnosti liečby šokového stavu", čo „mohlo mať významný podiel na neskorom rozpoznaní rozvoja šokového stavu", tak možno v danom prípade považovať (len) za okolnosť samotného porušenia práva (neoprávneného zásahu) v podobe smrti nebohej, ktorú nemožno pričítať žalovanému 1/ (a teda ani žalovanému 2/ z dôvodu viazanej povahy jeho zodpovednosti na žalovaného 1/) a ktorá má vplyv na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

33.6 Nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby (nebohej) muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V danom prípade okolnosť vážne zhoršeného zdravotného stavu nebohej prispela k negatívnemu vývoju jej zdravotného stavu po nehode (sama o sebe ale nezapríčinila smrť) - ako to bolo konštatované v rámci znaleckého dokazovania (negatívny vývoj zdravotného stavu bol významne ovplyvnený chronickým ochorením pečeňovej cirhózy v štádiu metabolickej a vaskulárnej dekompenzácie, ktoré významne obmedzovalo funkčné rezervy organizmu a limitovalo možnosť poúrazového vývoja bez komplikácii). V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť aj zvýšenú konzumáciu alkoholu u nebohej (čo vyplývalo aj z výsluchu žalobcov 1/ a 3/ a svedkyne L. W.), ktorá mala negatívny vplyv na jej vážne ochorenie pečene - cirhóza v štádiu dekompenzácie. Uvedené má však taktiež význam až pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako okolnosť na strane nebohej.

34. V prípade ak ide o zásah do súkromia usmrtením blízkej osoby, sú predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spravidla naplnené, nakoľko vzniknutú ujmu by pociťoval ako závažnú každý na mieste a v postavení dotknutej osoby a v prípade tohto mimoriadne závažného zásahu by vzniknutú nemajetkovú ujmu nemohlo dostatočne zmierniť len priznanie iného zadosťučinenia (napr. vo forme

ospravedlnenia). Nakoľko v prípade neoprávneného zásahu do súkromného života sa prejavuje vznik ujmy vo vnútornej sfére dotknutej osoby, nie je predpokladom pre vznik nároku na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, aby sa následky zásahu prejavili znížením dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti.

35. V predmetnej veci boli splnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre žalobcov 1/ až 3/. V danom prípade išlo o zásah v podobe usmrtenia ich najbližšej, resp. jednej z najbližších osôb. Jej tragickou smrťou došlo k neodstrániteľnej a trvalej ujme vo sfére ich súkromného (osobného a rodinného života) tým, že došlo k násilnému, náhlemu a nenávratnému pretrhnutiu ich citových väzieb s ich životným partnerom (manželkou) v prípade žalobcu 1/ a rodičom (matkou) v prípade žalobcov 2/ a 3/, v dôsledku čoho stratili možnosť tento rodinný vzťah do budúcna rozvíjať a napĺňať tak v tejto oblasti aj svoje vlastné citové potreby

36. Čo sa týka určenia výšky nemajetkovej ujmy, samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. (R 29/2001)

37. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 288/2017 zo dňa 05.12.2017 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 46/2017).

38. Pri určení výšky peňažnej náhrady musí byť taktiež splnená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú ujmu. Určujúcimi parametrami spravodlivého zadosťučinenia je zásada primeranosti a proporcionality. Aplikácia týchto zásad potom vo výsledku znamená, že výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu, resp. na zodpovedný subjekt likvidačne.

39. Otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť automaticky a izolovane považované za pravidlo pre iné prípady. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú súdy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť. Tým je naplnený účel, aby pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo.

40. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol aj na niektoré iné prípady:
- Okresný súd Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/256/2011 v spojení s Krajským súdom v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013 pri dopravnej nehode priznal rodičom nebohého po 10.000 eur a manželke 20.000 eur (požadovali po 30.000 eur a manželka 40.000 eur);
- Okresný súd Trnava sp. zn. 37C/178/2009 v spojení s Krajským súdom v Trnave a Najvyšším súdom SR sp. zn. 4Cdo/139/2011 pri dopravnej nehode priznal rodičom nebohého po 15.000 eur (požadovali po 15.000 eur);
- Okresný súd Topoľčany sp. zn. 5C/351/2013 v spojení s Krajským súdom v Nitre sp. zn. 8Co/470/2014 a Ústavným súdom SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 pri dopravnej nehode priznal pozostalým po 10.000 eur (požadovali po 10.000 eur);
- Okresný súd Nitra sp. zn. 8C/41/2012 v spojení s Krajským súdom v Nitre sp. zn. 5Co/182/2013 pri dopravnej nehode priznal pozostalým po 10.000 eur (požadovali po 10.000 eur);
- Okresný súd Liptovský Mikuláš sp. zn. 4C/130/2009 v spojení s Krajským súdom v Žiline sp. zn. 8Co/119/2011 pri dopravnej nehode priznal pozostalým po 10.000 eur (požadovali 200.000 eur);

- Okresný súd Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/284/2014 v spojení s Krajským súdom v Prešove sp. zn. 6Co/387/2015 pri dopravnej nehode priznal pozostalým po 10.000 eur a 8.000 eur (požadovali po 35.000 eur),
- Okresný súd Martin sp. zn. 6C/94/2006 v spojení s Krajským súdom v Žiline sp. zn. 9Co/256/2013 pri dopravnej nehode priznal pozostalým 13.000 eur a 10.000 eur (požadovali 66.387 eur a 49.790 eur),
- Okresný súd Vranov nad Topľou sp. zn. 5C/38/2012 v spojení s Krajským súdom v Prešove sp. zn. 20Co/183/2014 priznal pozostalým po 15.000 eur (požadovali po 20.000 eur);
- Okresný súd Trnava sp. zn. 8C/21/2014 pri dopravnej nehode priznal pozostalej manželke 10.000 eur a deťom po 7.500 eur;
- Okresný súd Trnava sp. zn. 26C/57/2014 v spojení s Krajským súdom v Trnave sp. zn. 23Co/79/2021 pri dopravnej nehode priznal pozostalým rodičom 20.000 eur a 25.000 eur (požadovali po 175.000 eur);
- Okresný súd Košice - okolie sp. zn. 6C/18/2022 pri dopravnej nehode priznal pozostalým po 11.250 eur (požadovali po 25.000 eur);
- Okresný súd Galanta sp. zn. 8C/432/2013 v spojení s Krajským súdom v Trnave sp. zn. 26Co/14/2022 priznal pozostalým rodičom po 25.000 eur a súrodencovi 10.000 eur (požadovali 60.000 eur a 2 x 50.000 eur);
- Okresný súd Topoľčany sp. zn. 6C 143/2015 v spojení s Krajským súdom v Nitre sp. zn. 5Co 264/2017 pri dopravnej nehode priznal pozostalej matke 25.000 eur.

41. Súd nerozporuje, že v rámci súdnej praxe sa nájdu prípady, kedy bola poškodeným priznaná vyššia nemajetková ujma, avšak v tomto kontexte je potrebné prihliadnuť na špecifiká a individuálnosť každého prípadu. V prejednávanej veci táto individuálnosť spočíva najmä v komplikovanom a nevyspytateľnom zdravotnom stave nebohej. Zo znaleckých posudkov, pitevnej správy a v neposlednom rade výpovede znalca je zrejmé, že zdravotný stav nebohej (aj keď nebol primárnou príčinou smrti) mal určitý vplyv na jej úmrtie. Ako súd už uvádzal vyššie, v prípade nebohej sa teda jednalo o osobu so zhoršeným zdravotným stavom a v tomto ohľade aj preukázane náchylnejšou na utrpenie závažných dôsledkov spôsobenej dopravnej nehody (ako vyplýva zo záverov znaleckého dokazovania). Ako už bolo zmienené, súd bral do úvahy ako okolnosť na strane nebohej aj zvýšenú konzumáciu alkoholu, ktorá mala vplyv na jej nepriaznivý zdravotný stav, keď nebohá trpela chronickým ochorením pečeňovej cirhózy v štádiu dekompenzácie. Pri predmetných nárokoch žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej im v dôsledku smrti nebohej v súvislosti s dopravnou nehodou (ktoré si uplatňujú voči vodičovi motorového vozidla a jeho poisťovni) súd prihliadal aj tiež vyššie riešenú okolnosť vplyvu nesprávneho postupu (non lege artis) nemocnice pri neprijatí nebohej po prvotnom vyšetrení po dopravnej nehode na hospitalizáciu, ktorá predĺžila čas možnosti liečby neskoršieho šokového stavu a mohla mať aj významný podiel na neskorom rozpoznaní jeho rozvoja. Súd má za to, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy je spravodlivé prihliadnuť na uvedené okolnosti znižujúce výšku náhrady nemajetkovej ujmy, keďže ide o skutočnosti, za ktoré nemôžu niesť žalovaní zodpovednosť. Žalovaní sú zodpovední za zásah do osobnostných práv žalobcov spôsobený dopravnou nehodou, ktorú zavinil žalovaný 1/, avšak za nasledujúce komplikácie túto občianskoprávnu zodpovednosť nenesú. Naopak, pri znížení nemajetkovej ujmy v peniazoch neprihliadal súd na žalovaným 1/ tvrdenú okolnosť spočívajúcu v jeho ľútostivom postoji prejavenom priamo pred žalobcami. Možno poukázať na to, že žalovaný 1/ rozporne s tým, konzistentne počas celého konania, popieral svoju zodpovednosť za smrť nebohej. Spochybňoval tiež odsudzujúci rozsudok v trestnom konaní za usmrtenie nebohej (podal aj návrh na obnovu konania), ako aj samotné okolnosti uzatvorenia dohody o vine a treste. Pripúšťal len zodpovednosť za spôsobenie dopravnej nehody, ktorej mu je ľúto. Vo svojom výsluchu uviedol, že sa necíti zodpovedný za smrť nebohej ako aj to, že - s tým, že má byť vinný za smrť nebohej nebol spokojný už ani pri uzatváraní dohody o vine a treste v trestnom konaní.

42. Rodinný život zahrňuje okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi (deťmi, rodičmi) bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie, a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Vyvrátiteľná domnienka existencie úzkej citovej väzby (vyvrátiteľná na základe reálnych skutkových okolností dlhodobejšieho narušenia vzťahov - nepostačujú napr. pubertálne hádky, aféra jedného z manželov, keďže je potrebné vychádzať z toho, že aj v rámci bežného štandardu rodinných vzťahov dochádza občas k hádkam, pričom takéto správanie neruší samo osebe úzku citovú väzbu; to však neplatí, ak subjekty žijú fakticky oddelene, alebo došlo k trvalému odcudzeniu a pod.) však v konaní nebola vyvrátená. Žalobcovia mali s nebohou rozvinutý citový vzťah, ktorý vo svedeckých výpovediach potvrdili svedkovia - rodinné vzťahy mali dobrú intenzitu a kvalitu. Smrťou nebohej bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma rodine. Tú v

tomto prípade tvorili nebohá, ktorá mala v čase smrti 49 rokov, žalobca 1/ ako jej manžel a žalobcovia 2/ a 3/ ako ich deti. Daná rodina už nebude spĺňať výchovnú, ekonomickú či emocionálnu funkciu, pretože došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno zmierniť len priznaním peňažnej satisfakcie. Vykonané dokazovanie podporilo tvrdenia žalobcov o ich vzájomnom blízkom rodinnom vzťahu a intenzívnych väzbách. Uvedené nespochybňuje samotné žalovaným 1/ namietané skutočnosti, žalobcovia 2/ a 3/ (deti nebohej) už boli dospelí, žalobkyňa 2/ nebývala v spoločnej domácnosti a nemala vedomosť o problémoch nebohej s alkoholom, resp. to, že žalobca 3/ nevedel o ochorení pečene nebohej. Pokiaľ nebohá aj skrývala pred svojimi deťmi svoje problémy, neznamená to automaticky, že nemali blízky vzťah. Možno pokladať za prirodzené, že matka chce svoje deti chrániť pred obavami a nepridávať im starosti a samé o sebe to nevypovedá o ich vzájomnom odcudzeniu, rovnako ani skutočnosť, že nebohá sa zo žalobkyňou 2/ často osobne nestretávala, pričom však boli v intenzívnom telefonickom kontakte. Nebohá bola starostlivá matka a bola pre členov rodiny oporou, plnila pre ostatných úlohy dôverníka, priateľa, partnera a spoločníka. Po dopravnej nehode a smrti nebohej sa život žalobcov zmenil, vo vzťahu k nim došlo k zásahu výraznej intenzity do ich práv na súkromný a rodinný život, prežívali traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty a nemožnosti ďalšieho spoločného života, uzavreli sa od seba.

43. Určenie konkrétnej výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádza jednak zo zistenej (miery) závažnosti konštatovanej ujmy, ako aj okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy stanovuje súd v každom jednotlivom prípade na základe voľnej úvahy a je tak výsledkom individuálneho posúdenia všetkých konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu s tým, že konečná výška musí vychádzať zo zásady primeranosti, zodpovedať všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti a požiadavke rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami. Vždy je potrebné mať na zreteli prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie a vyváženie vzniknutej nemajetkovej ujmy, v opačnom prípade by neprimeraná výška odškodnenia vo svojich dôsledkoch viedla k bezdôvodnému obohacovaniu.

44. Vyhodnotením rozhodujúcich okolností, súd na základe svojej voľnej úvahy dospel k stanoveniu konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ až 3/. Žalobca 1/ ako manžel nebohej, po jej úmrtí podľa svedeckých výpovedí prestal chodiť do spoločnosti, uzavrel sa doma, venuje sa domácim prácam. Na spoločné rodinné oslavy nechodí, a ak áno, zdrží sa iba krátko. S nebohou bol v manželskom zväzku 29 rokov, mali spoločné záujmy, spoločne trávili voľný čas. Súd pri výške nemajetkovej ujmy prihliadol aj na skutočnosť, že na rozdiel od žalobcov 2/ a 3/ ostal žalobca 1/ ako pozostalý manžel sám, pričom smrť manželky predstavuje stratu celoživotného partnera. Jeho ďalší súkromný a rodinný život ostal smrťou nebohou vážne narušený. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti má súd za to, že nemajetková ujma vo výške 14.000 eur predstavuje spravodlivú a primeranú satisfakciu pre žalobcu 1/.

45. Je síce pravdou, že žalobkyňa 2/ žila v čase dopravnej nehody už asi sedem rokov v Českej republike, avšak túto skutočnosť nemožno automaticky a izolovane posudzovať ako odcudzenie. Ak už súd naznačil, práve naopak, zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že bola s nebohou v pravidelnom telefonickom kontakte (resp. cez Skype), osobne rodičov navštevovala, spoločne spolu trávili voľný čas. Matka bola jej dôverníčkou, obracala sa na ňu keď mala problémy, aj keď sa potrebovala poradiť v ženských veciach. Strata matky ju ovplyvnila a bola pre ňu traumatizujúcim zážitkom. Z vykonaného dokazovania však nevyplynuli také intenzívne vzťahy a tak vážny zásah do ďalšieho súkromného a rodinného života ako v prípade žalobcu 1/, a preto je súd názoru, že po zohľadnení všetkých okolností je spravodlivou a primeranou satisfakciu pre žalobkyňu 2/ náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 11.000 eur.

46. Vo vzťahu k žalobcovi 3/ súd taktiež zistil rozvinutý vzťah k nebohej ako svojej matke o to viac, že spolu bývali (aj so žalobcom 1/) a v čase jej smrti mal 25 rokov. Zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že po jej smrti sa utiahol do seba, prestal sa venovať záľubám, futbalu. Traumatizujúci zážitok je navyše umocnený tým, že v čase dopravnej nehody bol šoférom a tragédiu si veľmi pripúšťal. Prihliadnutím na vyššie uvedené okolnosti súd za primeranú a spravodlivú satisfakciu pre žalobcu 3 považuje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000 eur.

47. K vyjadreniu žalobcov na ostatnom pojednávaní súd dodáva, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy neprihliadal na celkovú dĺžku tohto konania, prípadne osobitne nenavyšoval sumy o infláciu, keď uvedené nemožno považovať za relevantnú okolnosť, za ktorú by zodpovedali žalovaní.

48. S poukazom na vyššie uvádzaný prehľad priznávanej výšky nemajetkovej ujmy v prípadoch úmrtí blízkej osoby, ktorá sa v priemere pohybuje medzi sumami okolo 10.000 eur až 25.000 eur, mal súd za to, že priznané sumy žalobcom 1/ a 3/ (14.000 eur, 11.000 eur a 12.0000 eur), ktoré určil na základe svojej voľnej úvahy po zhodnotení intenzity zásahu do ich osobnostných práv a vplyvu podstatných a v danom prípade špecifických okolností prejednávanej veci, rešpektujú relevantnú súdnu prax a sú spôsobilé byť primeraným zadosťučinením a zároveň nepôsobia likvidačne na žalovaných (taká skutočnosť nebola preukazovaná ani tvrdená). Vo zvyšnej prevyšujúcej časti požadovaných peňažných náhrad žalobcami 1/ až 3/ (3.000 eur, 6.000 eur a 5.000 eur) súd žalobu zamietol.

49. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Žalovaných 1/ a 2/ zaviazal na zaplatenie samostatných náhrad nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ a ž 3/ tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Požadované uloženie povinnosti žalovaným spoločne a nerozdielne v danom prípade neprichádza do úvahy pre neexistenciu solidárneho dlhu. Súd poukazuje na povahu zodpovednosti žalovaných 1/ a 2/ (tzv. nepravá solidarita), keď pri každom zo žalobcov ide o jeho samostatné nároky proti dvom subjektom, ale voči každému z nich z iného právneho dôvodu (13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 15 zákona o PZP). (k tomu bližšie napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/45/2020 zo dňa 01.12.2020).

50. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol (§ 262 ods. 1 C.s.p.) podľa zásady úspechu v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. Aj keď žaloba bola sčasti zamietnutá, jej predmetom boli nároky, ktorých výška plnenia závisela len od úvahy súdu. Žalobcov 1/ až 3/ je potrebné teda považovať za plne procesne úspešných, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/141/2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/19/2021 zo dňa 25.10.2022). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v plnom rozsahu. Uvedené je plne súladné aj s nálezmi Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 399/2019, sp. zn. III. ÚS 475/2018, sp. zn. II. ÚS 225/2020, sp. zn. I. ÚS 56/2017, pričom možno doplniť, že daný prípad nebolo možné považovať ani za zjavne bezúspešné uplatňovanie práva v podobe zjavne nadsadenej či neprimeranej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 652/2018). Nárok na plnú náhradu trov konania sa bude žalobcom 1/ až 3/ pri určení konkrétnej výšky náhrady trov konania priznávať iba z prisúdenej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, písomne, v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava IV.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. /§ 359 C.s.p./

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). /§ 363 C.s.p./

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. /§ 364 C.s.p./

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a/ neboli splnené procesné podmienky,
b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. /§ 365 C.s.p./

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a/ sa týkajú procesných podmienok,
b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
/§ 366 C.s.p./

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. /§ 373 ods. 4 C.s.p./

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - Exekučného poriadku.